

BELEIDSPLAN WMO
2008-2011

“Ondersteuning voor elkaar!”

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding	6
1.1. Algemeen	6
1.2. Leeswijzer	6
2. De Wmo, doelstelling en achtergronden	7
2.1. Doelstelling Wmo	7
2.2. Aanleiding voor de Wmo	7
2.3. Bundeling van wetten en regelingen	8
2.4. De negen prestatievelden benoemd in de Wmo	9
2.5. De doelgroepen	9
3. De Wmo in Westland	10
3.1. Fasering van invoering	10
3.2. Identiteit van de Gemeente Westland	10
3.3. De visie op de Wmo	10
3.4. De verantwoordelijkheid die de gemeente neemt	11
3.5. Samenhang, integraliteit en inclusief beleid	12
3.6. Compensatiebeginsel	12
3.7. De rol van de gemeente	13
3.8. Regionale samenwerking	13
4. De prestatievelden	14
4.1. Sociale samenhang en leefbaarheid in buurten en wijken	14
4.2. Veilig en succesvol opvoeden en opgroeien in Westland	15
4.3. Informatie, advies en cliëntenondersteuning	17
4.4. Mantelzorgondersteuning en zorgvrijwilligers	19
4.5. Meedoen makkelijker maken	21
4.6. Individuele voorzieningen	23
4.7. Kwetsbare burgers	25
5. Burgerparticipatie en verantwoording	28
5.1. Horizontaal sturingsmodel	28
5.2. De Wmo en burgerparticipatie	28
5.3. Doelen van burgerparticipatie	28
5.4. Wmo-adviesraad	28
5.5. Ronde tafelgesprekken	29
5.6. Participatiebijeenkomsten	29
5.7. Evaluatie	29
5.8. De Wmo en verantwoording	29
5.9. Communicatie	29
6. Kwaliteit	31
6.1. Kwaliteitseisen	31
6.2. Kwaliteitseisen bij uitvoerders van maatschappelijke ondersteuning	31
7. Financiën	32
7.1. Reguliere middelen en verhoging van gemeentefonds	32
7.2. De overheveling van subsidiebudgetten uit de Awbz	32
7.3. Gevolgen voor het beoordelen van subsidieaanvragen	32
7.4. Het financiële kader 2008-2011	33
8. Actieplan Maatschappelijke ondersteuning	34
BIJLAGEN:	
I Lijst gebruikte afkortingen	
II Communicatieplan	

Voorwoord

Bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gaat het over meedoen, voor iedereen! Belangrijk is dat we elkaar daar bij ondersteunen. Dat begint in de directe omgeving. Als mensen het zelf niet redden, is het vanzelfsprekend dat de directe omgeving de helpende hand biedt. In eerste instantie misschien familie maar ook vrienden, burens, vrijwilligers. In onze gemeente zijn deze verbanden merkbaar aanwezig en kennen we een goed georganiseerd en betrokken maatschappelijk middenveld. Wie niet kan terugvallen op de directe omgeving moet kunnen rekenen op ondersteuning van de gemeente.

In het afgelopen jaar is een start gemaakt met de nieuwe taken van de gemeente in de Wmo. Daarnaast is gewerkt aan de totstandkoming van het beleidsplan voor de komende 4 jaar. In het afgelopen jaar hebben we veel mensen gesproken die betrokken zijn bij de Wmo. Naast maatschappelijke instellingen, onderwijsinstellingen, vrijwilligersorganisaties, belangenorganisaties hebben ook ouders, jeugd, mantelzorgers, mensen met een beperking en ook de kwetsbare burgers hun stem laten horen.

Het beleidsplan wat nu voor u ligt is met elkaar tot stand gekomen. Ook bij de uitvoering worden zoveel mogelijk partijen betrokken. Daarin ligt de kracht van de Wmo. Het motto voor de Wmo is dan ook *ondersteuning, niet alleen vóór maar ook met elkaar*. Want meedoen dat is voor iedereen!

Ik wens iedereen die betrokken is bij de Wmo veel succes in de uitvoering.

Marga de Goeij-van der Klugt
Wethouder Wmo
Januari 2008

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Met ingang van 1 januari 2007 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In deze wet zijn de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), de Welzijnswet en delen van de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) opgenomen. Het belangrijkste doel van de wet is het bevorderen van maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van burgers, kortom dat iedereen kan “meedoen” in de samenleving.

In voorbereiding op de invoering van de Wmo is door de gemeenteraad in juni 2006 besloten tot het faseren van de invoering. In augustus 2006 is de Beleidsnota Fase 1 vastgesteld waardoor de Gemeente Westland de nieuwe taken die met de invoering van de Wmo bij de gemeenten zijn neergelegd, per 1 januari 2007 kon uitvoeren. In de tweede fase wordt een integraal beleidsplan opgesteld. Met deze nota *Ondersteuning voor elkaar!* wordt beschreven op welke wijze de maatschappelijke ondersteuning in de Gemeente Westland zowel voor elkaar als met elkaar, in de periode van 2008-2011 geregeld wordt.

1.2. Leeswijzer

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de doelstelling en de achtergronden bij de totstandkoming van de Wmo. Er wordt kort geschetst in welke prestatievelden de maatschappelijke ondersteuning is onderverdeeld en welke doelgroepen bij de Wmo betrokken zijn.

In hoofdstuk 4 wordt weergegeven op welke wijze de invoering van de Wmo in de gemeente Westland is ingevuld. Er wordt een beschrijving gegeven van de identiteit van de gemeente, de visie op de Wmo en de verantwoordelijkheid die de gemeente neemt. Aspecten zoals samenhang, integraliteit, compensatiebeginsel, de rol van de gemeente en de regionale samenwerking worden nader toegelicht.

In hoofdstuk 5 worden alle 9 prestatievelden van de Wmo uitgewerkt in een beschrijving van wat de wet over het prestatieveld zegt, de doelgroep en de knelpunten. Op basis daarvan zijn de doelstellingen, te behalen resultaten, inspanningen en indicatoren geformuleerd.

In hoofdstuk 6 wordt toegelicht wat horizontale verantwoording inhoudt. De twee aspecten daarvan, burgerparticipatie en verantwoording worden in dit hoofdstuk verder uitgewerkt.

In hoofdstuk 7 wordt toegelicht op welke wijze de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning gewaarborgd wordt.

Hoofdstuk 8 gaat in op de budgetten die met de Wmo gemoeid zijn en welke budgetten met de invoering van de Wmo zijn overgekomen vanuit de Awbz. Ook wordt beschreven op welke wijze subsidieaanvragen in het kader van de maatschappelijke ondersteuning beoordeeld gaan worden.

In hoofdstuk 9 zijn alle in het beleidsplan benoemde inspanningen en acties bijeen gebracht in het actieplan Maatschappelijke ondersteuning.

2. De Wmo, doelstelling en achtergronden

2.1. Doelstelling Wmo

Het belangrijkste oogmerk van de Wmo is te komen tot samenhangend beleid om participatie van alle burgers mogelijk te maken en te bevorderen. Dit beleid wordt dicht bij de burger uitgevoerd door een daarvoor goed toegeruste gemeente¹. De kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijk doel van de Wmo is "Meedoen".

Eigen verantwoordelijkheid van de burger staat hierbij voorop. Het grootste deel van de burgers organiseert zijn deelname aan de samenleving zelf en zet zich uit eigen beweging in voor en met anderen. Soms lukt dat meedoen niet op eigen kracht, bijvoorbeeld omdat ze de weg niet weten, problemen hebben met opgroeien of opvoeden van kinderen, de regie kwijt zijn. Anderen hebben enige mate van ondersteuning nodig omdat ze sommige dingen vanwege een beperking niet zelf kunnen. Het gaat er dan om die burgers te ondersteunen, zodat hun zelfredzaamheid wordt hersteld en zij weer kunnen meedoen in de samenleving.

Met de invoering van de Wmo wordt beoogd de maatschappelijke ondersteuning dicht bij de burger zelf te organiseren. Door binnen de Wmo bestaande regelingen te bundelen ontstaat de mogelijkheid voor de gemeente om integraal vorm te geven aan en invloed uit te oefenen op het terrein van die maatschappelijke ondersteuning. Met de invoering van de Wmo wordt dan ook vooral het bestaande beleid herijkt, met gebruikmaking van de Wmo-bril, om de gewenste samenhang te bewerkstelligen.

2.2. Aanleiding voor de Wmo

Vergrijzing, vermaatschappelijking van zorg en ontgroening

De belangrijkste en meest directe aanleidingen voor de Wmo zijn de vergrijzing en de vermaatschappelijking van de zorg. Vergrijzing staat voor het toenemen van het aantal ouderen in de samenleving en daarmee de toename van het aantal mensen dat door beperkingen moeite heeft met het deelnemen aan de samenleving.

Vermaatschappelijking staat voor het streven naar een zo groot mogelijke maatschappelijke integratie van mensen met een beperking, het bieden van ondersteuning thuis en het steeds verder uitstellen van het moment waarop mensen worden opgenomen in een zorginstelling. Zowel vergrijzing als vermaatschappelijking van zorg leiden tot een grotere vraag naar voorzieningen op lokaal niveau. Daarbij zorgt ontgroening ervoor dat er minder mensen zijn om de zorg en ondersteuning te bieden en te betalen.

Awbz terugbrengen naar oorspronkelijk doel

Met de Wmo wil het kabinet bereiken dat ook op lange termijn de zorg aan mensen met een ernstige, zeer langdurige hulpvraag gewaarborgd en betaalbaar blijft. De Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) moet weer een volksverzekering worden voor risico's die niet particulier te verzekeren zijn zoals de gevolgen van chronische ziekten, lichamelijk en verstandelijke handicaps en verpleeghuiszorg. Lichtere vormen van zorg worden vanuit de Awbz overgeheveld naar de Wmo. Zo is de aanspraak op huishoudelijke verzorging met ingang van 1 januari 2007 overgegaan naar de Wmo.

Onbalans in de verzorgingsstaat

De grondslag van de verzorgingsstaat (solidariteit, rechtvaardigheid, diversiteit, kwaliteit, toegankelijkheid) staat met de invoering van de Wmo niet ter discussie. De verzorgingsstaat is bedoeld om kwetsbare burgers te ondersteunen en te beschermen. Uit studies die het kabinet ter

¹ Toelichting op de wettekst Wmo, gepubliceerd Staatsblad 2006 351

voorbereiding op de Wmo heeft laten verrichten blijkt dat er in de afgelopen decennia, als gevolg van te ver doorgevoerd gelijkheidsdenken, een onbalans is ontstaan in de verzorgingsstaat. Wanneer groepen in de samenleving de toegang tot de basisvoorzieningen misten, werden, vanuit het gelijkheidsdenken, voorzieningen voor iedereen uitgebreid. Hierdoor namen de kosten sterk toe. Als gevolg hiervan moest worden bezuinigd. Bezuinigingsoperaties leidden tot lagere uitkeringen, hogere eigen bijdragen, aangescherpte criteria en strengere keuringen voor iedereen. Door te weinig onderscheid te maken tussen burgers die voorzieningen echt nodig hebben en burgers die eigenlijk best voor zichzelf kunnen zorgen, ontstonden er vooral problemen in de basisvoorzieningen voor de meest kwetsbare groepen. Het kabinet vindt dat de manier waarop invulling wordt gegeven aan de verzorgingsstaat aan herziening toe is.

Individualisering

De vraag naar zorg en ondersteuning nam ook toe als gevolg van groeiende mogelijkheden op dit gebied die de overheid realiseerde. Er kwam steeds meer nadruk te liggen op het verzilveren van rechten in ons systeem van langdurige zorg en ondersteuning. Dit was deels het gevolg van politieke keuzes: de keuzevrijheid van mensen werd omarmd maar er werd te weinig gedaan om tegelijkertijd de eigen verantwoordelijkheid te stimuleren. Het kabinet vindt dat de individualisering van de samenleving onvoldoende gelijke tred heeft gehouden met de noodzaak om mensen, en de mensen in hun directe omgeving, verantwoordelijkheid te laten nemen.

2.3. Bundeling van wetten en regelingen

In de Wmo is vastgelegd dat de verantwoordelijkheid voor het inrichten van de maatschappelijke ondersteuning bij de gemeente ligt en dat daarover aan de burger verantwoording moet worden afgelegd. Gemeenten krijgen daardoor de mogelijkheid een samenhangend lokaal beleid te ontwikkelen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, wonen en welzijn alsook op aangrenzende terreinen. Door de bundeling van bestaande regelingen wordt het mogelijk om beleid integraal vorm te geven en te versterken. Dat geldt voor middelen afkomstig van de Welzijnswet, de Wvg, delen van de AWBZ en een aantal subsidieregelingen. Ook een klein deel van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Oggz), voorheen Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (Wcpv), is onder de Wmo gebracht. Een overzicht treft u hier aan.

Was	Is
Welzijnswet	Wmo
Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg)	Wmo
Huishoudelijke verzorging in de AWBZ	Wmo
Zorggerelateerde subsidieregelingen in de AWBZ: <ul style="list-style-type: none"> • Diensten bij wonen met zorg • Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg • Zorgvernieuwingsprojecten GGZ • Openbare Geestelijke Gezondheidszorg • Vorming, training en advies (Vta) 	Wmo
Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang in het kader van de Welzijnswet	Wmo ²
Oggz in het kader van de Wcpv	Wmo ²

²Betreft specifieke uitkering aan de Centrumgemeenten. De Centrumgemeente is verantwoordelijk voor een adequaat voorzieningenniveau en overlegt met de regiogemeenten over het beleid en de inzet van rijksmiddelen. In de regio DWO is Delft aangewezen als centrumgemeente.

2.4. De negen prestatievelden benoemd in de Wmo

Binnen de Wmo is de maatschappelijke ondersteuning uitgewerkt in de volgende 9 prestatievelden:

1. Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met beperkingen of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud en bevorderen van hun zelfstandig functioneren of deelname aan het maatschappelijke verkeer.
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het advies- en steunpunt voor huiselijk geweld.
8. Het bevorderen van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Oggz)
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Deze prestatievelden worden in Hoofdstuk 5 nader uitgewerkt.

2.5. De doelgroepen

De Wmo is er voor iedereen. Jong, oud, met of zonder beperking. Op basis van de negen prestatievelden zijn er verschillende doelgroepen te onderscheiden. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de diverse doelgroepen.

Prestatieveld	Doelgroep
1. Bevorderen Sociale samenhang	Alle burgers
2. Op preventie gericht ondersteuning	Jeugd en hun ouders
3. Informatie, advies en cliëntenondersteuning	Alle burgers met een ondersteuningsvraag
4. Ondersteuning Mantelzorgers en vrijwilligers	Mantelzorgers en vrijwilligers
5. Deelname aan maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren	Ouderen, lichamelijk gehandicapten, verstandelijk gehandicapten en mensen met sociaal psychische problemen
6. Verlenen van voorzieningen	Ouderen, burgers met een beperking
7,8 en 9 Maatschappelijke opvang, huiselijk geweld, Oggz en ambulante verslavingszorg	Slachtoffers huiselijk geweld, burgers met verslavingsproblematiek, psychische problemen, daklozen en andere sociaal kwetsbare groepen

3. De Wmo in Westland

3.1. Fasering van invoering

Om de nieuw opgelegde taken met ingang van 1 januari 2007 te kunnen uitvoeren is de invoering van de Wmo binnen de Gemeente Westland gefaseerd.

In de eerste fase is in 2006 voor de prestatievelden 3, 4 en 6 uitgewerkt op welke wijze daar binnen de Gemeente Westland invulling aan gegeven wordt. Daarnaast is beschreven op welke wijze de participatie van doelgroepen wordt gerealiseerd, zowel bij het tot stand komen van beleid als het structureel betrekken van de doelgroepen. Hiertoe is begin 2007 de Wmo-adviesraad geïnstalleerd. Hierop wordt nog verder ingegaan in de hoofdstukken 5 en 6.

In de tweede fase is gewerkt aan de totstandkoming van het onderhavige 4-jaren beleidsplan waarin de overige prestatievelden zijn uitgewerkt. Dit heeft geleid tot de formulering van behoeften, programmadoelstellingen en te behalen resultaten. Als kader hiervoor is eerst een schets gemaakt van de identiteit van de Gemeente Westland waarna, gekoppeld aan de door de gemeenteraad in 2006 vastgestelde visie op de Wmo, is aangegeven welke verantwoordelijkheid de gemeente wil nemen in de uitvoering van de Wmo.

De tweede fase wordt voor 31 januari 2008 afgerond met het vaststellen van het 4-jaren beleidsplan door de gemeenteraad.

3.2. Identiteit van de Gemeente Westland

Als we kijken naar de Westlandse samenleving, dan valt een aantal zaken op. De Westlander identificeert zich vooral met het dorp waar hij woont. Een inwoner uit De Lier voelt zich anders dan iemand uit Naaldwijk of Maasdijk.

Desondanks is er ook sprake van een Westlandse identiteit die voor alle dorpen geldt.

De Westlander is een zelfstandige ondernemende burger. Dat is niet alleen de basis van de economische kracht van Westland, het is ook terug te vinden in het grote aantal verenigingen en clubs waar veel activiteiten plaatsvinden. In veel dorpen heerst een bloeiende lokale cultuur met jaarlijkse evenementen. Particulier initiatief is daarbij de maat, overheidsinterventies zijn zeker niet vanzelfsprekend. In een sfeer van betrokkenheid levert ieder zijn eigen bijdrage. Er is een actief en ondernemend maatschappelijk middenveld.

Ook de Westlander realiseert zich dat niet iedere burger zichzelf goed kan redden. De cultuur is dat men in eerste instantie de problemen binnen eigen kring wil oplossen. De stap naar buiten wordt niet eenvoudig gezet. Onderlinge hulp is dan ook meer regel dan uitzondering.

De onderlinge solidariteit staat, zoals overal in de huidige samenleving, onder druk, maar in Westland is het bieden van steun aan elkaar gebruikelijk. Is die steun niet toereikend vanwege de ernst van de problematiek, dan verwacht de Westlander dat dit snel en goed wordt geregeld door de gemeente.

3.3. De visie op de Wmo

In de kadernotitie Wmo, op 6 juni 2006 door de Gemeenteraad vastgesteld, is de visie van de Gemeente Westland op de Wmo vastgesteld. Deze visie is als volgt geformuleerd:

Iedereen moet mee kunnen doen:

“Meedoen” is het centrale doel van de Wmo gemeente Westland. Jong, oud, gehandicapt of niet-gehandicapt, autochtoon of allochtoon, iedereen moet mee kunnen doen aan alle facetten van de samenleving, al of niet geholpen door familie, vrienden of bekenden. Dat is de onderlinge betrokkenheid tussen mensen. En als dat niet kan, is de gemeente er verantwoordelijk voor dat er ondersteuning wordt geregeld.

Zo lang mogelijke de regie over de eigen leefsituatie behouden:

De gemeente respecteert de wens van zorgvragers om zo lang mogelijk de regie over de eigen leefsituatie te houden. Dit wordt in de Wmo ondersteund en is binnen de gemeente Westland vastgesteld binnen het Wonen-Zorg-Welzijn beleid. De gemeente krijgt een grotere rol hierin om mogelijk te maken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en leven. Er wordt gestreefd naar inclusief beleid. Hiertoe wil de gemeente haar regierol verder ontwikkelen.”

Behoeft van de burger is uitgangspunt:

Uitgangspunt van de Wmo is op de lokale behoefte van de burger in spelen zodat een optimale aansluiting plaatsvindt van het aanbod bij de behoefte van de Westlandse burger. Om te bereiken dat inwoners van de gemeente Westland, binnen de kaders van de Wmo, zelfredzaam zijn of worden, biedt de Gemeente Westland voorzieningen.

Basisvoorzieningen als uitgangspunt en streven naar flexibele inzet van overige voorzieningen:

De (basis)voorzieningen zijn primaire scholen, sportaccommodaties, sociaal culturele centra, bibliotheek etc. Een adequaat voorzieningenniveau is in deze visie een voorwaarde om de initiatieven van burgers, op gebied van maatschappelijke interactie, ontspanning en ontwikkeling te ontplooien.

Ondersteunen daar waar dat nodig is:

Er is in de gemeente Westland een rijke infrastructuur van verenigingen, sportclubs en belangenorganisaties. De sociale netwerken van burgers en de maatschappelijke verbanden van instellingen en organisaties zijn prima in staat concrete problemen en uitdagingen het hoofd te bieden. Vaak is slechts een incidentele ondersteuning vanuit de overheid nodig om op bepaalde momenten ontwikkelingen net dat zetje te geven dat nodig is.

Preventieve voorzieningen, collectief of op maat:

Werken naar een sociale infrastructuur in het Westland waarin iedere inwoner zich thuis voelt. Het is van belang dat de inwoners niet alleen economisch maar ook maatschappelijk meedoen. Veel mensen redden zich prima. Maar de gemeente Westland realiseert zich dat er groepen in de samenleving zijn die op dit punt beperkte mogelijkheden hebben. Voor hen zal de gemeente hierin compenseren door preventieve voorzieningen, collectieve voorzieningen of waar nodig maatwerk in de vorm van individuele voorzieningen. Dit is het compensatiebeginsel.

3.4. De verantwoordelijkheid die de gemeente neemt

De invoering van de Wmo biedt een nieuw kader aan voor “Meedoen in de samenleving”.

Gemeenten moeten zowel politieke als beleidsmatige keuzes maken om de mogelijkheden van de Wmo optimaal te benutten om een zo groot en goed mogelijke maatschappelijke participatie van (kwetsbare) burgers op lokaal niveau te bereiken. Burgers moeten gestimuleerd worden om zorg en ondersteuning in eigen omgeving te organiseren.

De Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling heeft drie scenario's ontwikkeld welke als ondersteuning kunnen dienen bij het inhoudelijke debat. Binnen deze scenario's wordt onder andere ingegaan op de verantwoordelijkheid die de gemeente neemt, evenals op de rol van de professionele aanbieders beiden afgestemd op de identiteit van een gemeente.³

³ Inhoud stuurt de beweging: Drie scenario's voor het lokale debat over de Wmo (RMO 2006)

De hierboven beschreven Westlandse identiteit en de visie op de Wmo geven richting aan de verantwoordelijkheid die de gemeente Westland wil nemen. Uit de omschrijving van de identiteit van Westland blijkt dat de Westlander het eigen initiatief voorop stelt en betrokken is. Dat past heel goed bij de uitgangspunten van de Wmo. Waar de zelfredzaamheid van de burgers aanwezig is, dient de overheid zich terughoudend op te stellen. Dat betekent dus dat bij de Westlandse identiteit geen alles regelende overheid past. De gemeente staat niet garant voor alle mogelijke voorzieningen maar schept de condities waarbinnen iedereen zijn verantwoordelijkheid kan nemen. De gemeente Westland stelt zich in het kader van de Wmo daarom terughoudend op. Blijkt dat het initiatief stopt, een noodzakelijke beweging niet op gang komt, dan richt de aandacht van de gemeente zich primair op het de burgers mogelijk te maken eigen verantwoordelijkheid te nemen. Dit kan door het aanspreken van het maatschappelijk middenveld of maatschappelijke organisaties om het initiatief alsnog te laten ontstaan.

De Westlandse identiteit veronderstelt ook dat er goed gezorgd wordt voor mensen die het niet zelf redden, ook niet met hulp van de directe omgeving. Mensen die geïsoleerd zijn geraakt of dreigen uit te vallen. Daarvoor beschikt de gemeente over een sociaal vangnet dat ondersteuning biedt om toch (weer) zo optimaal mogelijk aan de samenleving te kunnen deelnemen. Het gemeentelijk vangnet wordt uitgevoerd door externe (maatschappelijke) organisaties in opdracht van de gemeente. Het beleid van de gemeente en de kaders waarbinnen de uitvoering dient plaats te vinden wordt nadrukkelijk in de opdracht verwerkt en gemonitord. Ook van de maatschappelijke organisaties wordt verwacht dat zij hun rol afstemmen op de Westlandse identiteit. Daarbij gaat het om ondersteuning gericht op (zo veel mogelijk) zelfstandig deelnemen aan de samenleving, niet om het overnemen van initiatief.

3.5. Samenhang, integraliteit en inclusief beleid

Voor een groot deel van de prestatievelden binnen de Wmo was de gemeente al verantwoordelijk en werd er al beleid ontwikkeld en uitgevoerd. Een nieuwe opdracht binnen de Wmo is om meer samenhang en integraliteit aan te brengen in het beleid. Ook dit gebeurt niet meer in de traditionele verhouding tussen overheden en de directe omgeving maar gezamenlijk met burgers, maatschappelijke instellingen, professionals en gemeente. Binnen het 4-jaren beleidsplan wordt op de verschillende prestatievelden aangegeven waar de samenhang met andere beleidsterreinen ligt. Met samenhang en integraliteit wordt ook inclusief beleid gerealiseerd. Inclusief beleid houdt rekening met de verschillen tussen mensen en zorgt ervoor dat voorzieningen voor iedereen en dus ook voor kwetsbare burgers toegankelijk zijn. Daar waar dit niet te realiseren is, worden specifieke voorzieningen aangeboden.

3.6. Compensatiebeginsel

In artikel 4 van de Wmo is de verplichting voor de gemeente opgenomen om aan personen met een lichamelijke, verstandelijke en/of psychische beperking, die belemmeringen ondervinden in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, compensatie te bieden. Deze verplichting strekt zich ook uit tot de mantelzorgers en zorgvrijwilligers. Dit houdt in dat er niet alleen rekening gehouden wordt met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager, maar ook met de capaciteit van de betrokkenen om uit een oogpunt van kosten zelf in de maatregelen te voorzien.

De wet geeft niet aan wat er nu precies gecompenseerd moet worden en in welke omvang. De gemeente bepaalt dus zelf welke voorzieningen aangeboden worden. Uitgangspunt is een gelijkwaardige maar niet strikt gelijke uitgangspositie ten opzichte van iemand zonder beperkingen. In de praktijk betekent dit dat bij de beoordeling bekeken wordt op welke wijze de belemmering het beste gecompenseerd kan worden. Daarbij wordt rekening gehouden met het

hele voorzieningenaanbod, de mogelijkheden en de behoefte van de hulpvrager, de mogelijkheden in de omgeving van de hulpvrager, en de geldende regelgeving. Het vinden van een passend aanbod gebeurt in overleg met de hulpvrager zelf of diens vertegenwoordiger.

Dit betekent dat de persoonlijke situatie bepalend is voor de voorziening die ingezet wordt.

3.7. De rol van de gemeente

De rol van de gemeente is de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de hierboven geformuleerde verantwoordelijk die zij binnen de Wmo wil nemen.

De invloed die de gemeente heeft en de rol die daar bij past verschilt per prestatieveld. Die rol kan variëren van regievoerder, coördinator, facilitator, subsidieverlener, opdrachtgever en soms ook als uitvoerder of een combinatie daarvan. Van belang is dat voor iedereen die betrokken is binnen de verschillende prestatievelden die rol duidelijk is. Uitgangspunt is dat de gemeente verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wmo wat in de in de ingenomen rol altijd tot uiting zal komen. In het hoofdstuk waarin de prestatievelden verder worden uitgewerkt wordt ook de rol van de gemeente per prestatieveld beschreven.

3.8. Regionale samenwerking

De Gemeente Westland participeert als regiogemeente in de samenwerking binnen de regio Delft-Westland-Oostland (DWO). De gemeente Delft is aangewezen als centrumgemeente in de DWO regio. De centrumgemeente is verantwoordelijk voor het realiseren van een afgestemd voorzieningenniveau in de regio gericht op prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wmo. De gemeente Delft stemt hierover af met de regiogemeenten. Met de invoering van de Wmo zijn ook nadrukkelijk de gemeenten zelf verantwoordelijk om op dit terrein beleid te ontwikkelen. Inzicht in omvang en behoeften van de doelgroep is noodzakelijk om regionaal de belangen van de Gemeente Westland op de kaart te zetten en in lijn te brengen met lokale beleidskeuzes. Veel organisaties die werkzaam zijn op het gebied van prestatieveld 7, 8 en 9 opereren op regionaal niveau. Bezien vanuit de bedrijfsvoering ligt dit voor de hand. De vraag van de Gemeente Westland is om het aanbod van informatie, advies en voorzieningen waar mogelijk en wenselijk zo veel mogelijk dicht bij de burgers te organiseren en waar nodig en mogelijk af te stemmen op specifieke Westlandse situatie.

4. De prestatievelden

De Wmo kent negen prestatievelden. De gemeente is verplicht op deze negen prestatievelden beleid te ontwikkelen en vast te leggen in het meerjaren beleidsplan. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het beleid ten aanzien van de prestatievelden in de periode 2008-2011 zal worden ingevuld. In de eerste fase zijn in de beleidsnota fase 1⁴ al doelstellingen ten aanzien van de prestatievelden 3, 4 en 6 vastgesteld. Op prestatievelden 3 en 6 zal in dit beleidsplan vooral worden ingegaan op wat er in 2007 is bereikt en welke ontwikkelingen er voor de komende periode te verwachten zijn. De prestatievelden 7,8 en 9 zijn in dit beleidsplan gebundeld tot één prestatieveld.

Per prestatieveld wordt kort weergegeven wat de wet over het prestatieveld zegt, gevolgd door een beschrijving van de doelgroep. Per prestatieveld wordt beschreven wat de rol van de gemeente is. In de beschrijving van de knelpunten zijn ook de bevindingen van de gehouden participatiebijeenkomsten opgenomen. Deze knelpunteninventarisatie is, gekoppeld aan wat de verantwoordelijkheid van de gemeente is op grond van de wet en de visie op de Wmo, richting gevend voor de geformuleerde beleidsvoornemens. Er wordt per prestatieveld een programmadoel geformuleerd wat is uitgewerkt in ER doelen⁵. Aan de hand hiervan zijn te behalen resultaten geformuleerd gekoppeld aan in te zetten inspanningen en acties. Met de geformuleerde indicatoren en toelichting op de samenhangende beleidsterreinen wordt de beschrijving per prestatieveld afgerond.

4.1. Sociale samenhang en leefbaarheid in buurten en wijken

Wat zegt de wet over dit prestatieveld

Dit beleidsterrein is ruim en breed geformuleerd. De gemeente heeft hier dan ook een grote vrijheid om lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen. De verschillen in behoeften variëren tussen gemeenten. Er zijn bovendien vele manieren waarop gemeenten de sociale samenhang kunnen bevorderen.

In eerste instantie gaat het om de inzet van de naaste omgeving zoals familie, burens, vrijwilligers in de buurt, kerkelijke verbanden of bijvoorbeeld de sportvereniging. Dergelijke onderlinge betrokkenheid creëert de "civil society" meer dan welke professionele organisatie ooit zou kunnen. Het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid ontstaat niet alleen door de inzet van, door de gemeente gefinancierde, professionele organisaties. Het ligt dan ook voor de hand dat de gemeente bij de uitwerking van dit beleidsterrein aansluit bij initiatieven van de bewoners of dergelijke initiatieven stimuleert.

Wat is de doelgroep

De doelgroep van dit prestatieveld omvat alle inwoners van de Gemeente Westland. Alle inwoners maken deel uit van de lokale samenleving waarbij dit prestatieveld zich vooral richt op hoe men met elkaar binnen de wijk, buurt of kern een leefbare samenleving creëert of behoudt.

Rol van de gemeente

De rol van de gemeente zal per wijk, buurt of dorp verschillen. Dit is sterk afhankelijk van de wijze waarop burgers eigen verantwoordelijk nemen, initiatieven ontplooiën en leefbaarheid binnen de directe leefomgeving wordt ervaren. Bij vragen of problemen dient de vraag wie verantwoordelijk is steeds opnieuw gesteld te worden. Indien nodig kan de gemeente inzet plegen op verschillende niveaus van stimuleren, faciliteren tot min of meerdere mate van ondersteuning. De ondersteuning is daarbij altijd gericht op het bevorderen van zelfstandig participeren.

⁴ Vastgesteld augustus 2006

⁵ ER doelen geven de na te streven situatie aan, wat wordt er meER, mindER, betER gedaan.

Wat zijn de knelpunten

De knelpunten zijn op dit prestatieveld nog niet nader uitgewerkt. Dit houdt verband met de totstandkoming van de sociaal maatschappelijke visie van de Gemeente Westland. Dit prestatieveld maakt daar onmiskenbaar onderdeel van uit. Om tot een goede knelpunteninventarisatie te komen is een gemeente brede participatieronde noodzakelijk. Met de voornemens tot een brede participatieronde in het kader van de sociaal maatschappelijke visie is er voor gekozen om daar bij aan te haken. Dit betekent dat in het kader van dit prestatieveld de knelpunten niet eerder dan voorjaar 2008 in beeld zijn. Op grond daarvan zal aan dit prestatieveld verdere uitwerking gegeven worden.

4.2. Veilig en succesvol opvoeden en opgroeien in Westland

Wat zegt de wet over dit prestatieveld

Dit beleidsterrein heeft betrekking op de in de Gemeente Westland wonende jeugdigen, en in voorkomende gevallen hun ouders, bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of maatschappelijke uitval, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de Jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden.

De wet geeft de gemeente hierin de verantwoordelijkheid voor de volgende 5 functies:

- Informatie en advies
Het betreft hier informatie en advies aan ouders en jeugdigen over opvoeden en opgroeien
- Signaleren van problemen
Waaronder ook begrepen de coördinatie tussen signalerende instanties
- Toegang tot het hulpaanbod
Heeft betrekking op de toegang en toeleiding naar het totale lokale en regionale hulpaanbod
- Lichtpedagogische hulp
Het bieden van bijvoorbeeld opvoedingsondersteuning, schoolmaatschappelijk werk op lokaal niveau
- Coördinatie van zorg
Het afstemmen en, zo mogelijk, bundelen van zorg

Wat is de doelgroep

De doelgroep van dit prestatieveld zijn jeugdigen van 0-23 jaar en hun ouders. In de Gemeente Westland wonen bijna 30.000 jeugdigen in deze leeftijdscategorie. Volgens landelijk gehanteerde modellen kan er van worden uit gaan dat 85% zonder problemen opgroeit. De omvang van de potentiële groep waar het beleid zich vooral op richt omvat dus ongeveer 4500 jongeren.

Onderscheid wordt gemaakt tussen selectieve en universele preventie. Universele preventie is gericht op de gehele doelgroep terwijl selectieve preventie geldt voor de specifieke kwetsbare en risicogroepen.

Onder kwetsbare jeugdigen wordt binnen dit prestatieveld verstaan de gehandicapte en chronisch zieke jongeren en jongeren in sociaal economische achterstandssituaties.

De rol van de Gemeente

De gemeente heeft in de eerste plaats een regisserende rol om verschillende partijen bij elkaar te brengen op het gebied van opvoeden en opgroeien voor afstemming en het maken van afspraken. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot een coördinerende rol bij de zorgnetwerken jeugd.

Daarnaast subsidieert de gemeente uitvoerende instellingen op het terrein van o.a. jeugdgezondheidszorg, algemeen maatschappelijk werk, peuterspeelzalen, jongerenwerk en is daarmee voor deze instellingen opdrachtgever voor de uitvoering van gemeentelijk beleid.

Wat zijn de knelpunten

Voor de inventarisatie van problemen is gebruikt gemaakt van participatiebijeenkomsten waarbij zowel de doelgroep (ouders en jongeren) en maatschappelijke organisaties over dit thema met elkaar in gesprek zijn gegaan. Daarnaast zijn ook inhoudelijk deskundigen vanuit de gemeenten gevraagd om hun input te geven.

Uit de participatiebijeenkomsten kwam naar voren dat de jeugd niet snel zelf zal vragen om ondersteuning omdat men problemen bij voorkeur in eigen kring oplost. Er bestaat niet alleen een drempel maar ook een lichte argwaan naar de hulpverlening toe.

De ouders hebben behoefte aan informatie over de mogelijkheden van opvoedingsondersteuning. Informatie is nu niet beschikbaar of onvoldoende toegankelijk.

Er zijn heel veel organisaties actief binnen het beleidsterrein Jeugd maar niet iedereen is van elkaars activiteiten op de hoogte. Er is behoefte aan een actuele databank waar informatie te achterhalen is. Daar waar wordt afgestemd met meerdere zorgverleners wordt op cruciale momenten de doortastendheid gemist. Als niets heeft geleid tot resultaat wie staat er dan op om maatregelen te nemen?

De problemen waar men mee geconfronteerd wordt zijn divers, vaak ook meervoudig en beperken zich niet alleen tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid binnen de Wmo. Dit kan variëren van gedragsproblemen, ontwikkelingsproblematiek, opvoedingsproblemen, onvoldoende participatie van kwetsbare jeugdigen, overlast gevende jeugdigen etc.

Wat is het programmadoel

Op grond van de geïnventariseerde knelpunten en de geformuleerde verantwoordelijkheid van de gemeente op dit prestatieveld wordt het programmadoel als volgt geformuleerd:

Veilig en succesvol opgroeien en opvoeden in Westland met de focus op preventie en sterk ouderschap

ER doelen

Het programmadoel wordt uitgesplitst in de volgende ER-doelen:

- Ouders en jeugdigen zijn beter in staat antwoord te vinden op vragen over opvoeden en opgroeien
- Ouders en jeugdigen worden tijdiger, dichterbij huis, meer samenhangend en met lichtere vormen van hulp ondersteund
- Kwetsbare jeugdigen nemen meer deel aan vormen van zinvolle invulling van hun vrije tijd

Welke resultaten worden behaald

- Er is voldoende samenhangende informatie over opvoeden en opgroeien beschikbaar voor ouders en jeugdigen
- De informatie is op eenvoudige wijze en via verschillende kanalen verkrijgbaar, is begrijpelijk geformuleerd en sluit aan op de behoefte van ouders en jeugdigen
- Er is een vangnet voor informatievragen waarin het reguliere aanbod niet voorziet
- Alle spelers in het veld zijn voldoende geïnformeerd om vroegtijdige signalering te bevorderen
- Ouders en jeugdigen hebben vertrouwen in het hulpverleningsaanbod waardoor zij bereid zijn om hulp te vragen
- Ouders en jeugdigen ondervinden zo min mogelijk belemmeringen zoals afstand, administratieve last, wachttijden enz. als zij gebruik maken van het ondersteuningsaanbod

- De ketenpartners⁶ signaleren vroegtijdig en hebben sluitende afspraken gemaakt over de zorg voor jeugdigen
- De signalering, hulpverlening en doorverwijzing door de verschillende partners wordt centraal gecoördineerd en afgestemd
- Voor de hulpadvisering en hulpcoördinatie wordt zoveel mogelijk gewerkt met één dossier
- Bij afronding van geïndiceerde hulpverlening wordt in voorkomende gevallen lichtpedagogisch aanbod ingezet als nazorg om terugval te voorkomen
- Er is een vorm van bemoeizorg ontwikkeld om bereik van de doelgroep te vergroten

Inspanningen / acties

- Realiseren van een op de vraag afgestemd aanbod van informatie voor ouders en jeugdigen wat op verschillende manieren toegankelijk wordt aangeboden
- Realiseren van een specifiek informatieaanbod over opvoeding en opgroeien.
- Verbeteren van de toegankelijkheid van de (bestaande) laagdrempelige adviespunten voor opvoeden en opgroeien
- Ontwikkelen van een outreachend informatieaanbod aan jeugdigen, samen met scholen, jongerenwerk en bibliotheek
- Realiseren van een sluitend aanbod van peuter- en school-maatschappelijkwerk in de (voor)schoolse periode (pmw en smw)
- Realiseren van centrale registratie van signalen van ketenpartners
- Realiseren van een netwerkoverleg waar zorgadvisering en zorgcoördinatie voor jeugdigen en hun gezinnen besproken en afgestemd kunnen worden
- Realiseren van een op de behoefte afgestemd aanbod van licht pedagogische hulpverlening
- Ontwikkelen van een systeem voor sluitende overdracht tussen instellingen in de zorg voor jeugdigen

Samenhang met andere beleidsterreinen

Op het gebied van jeugd zijn er veel relaties tussen de Wmo en andere beleidsterreinen. Te noemen valt gemeentelijk Jeugdbeleid gericht op het voorkomen van uitval, Lokaal Onderwijsbeleid (onderwijsachterstandenbeleid, uitvoering leerplicht, voor- en vroegschoolse educatie) maar ook de integrale jeugdgezondheidszorg (iJGZ) en veiligheidsbeleid. Maar ook Jeugdzorg is een belangrijke speler op regionaal niveau. Het is van belang dat de integraliteit van dit complexe beleidsterrein bevordert en bewaakt wordt door middel van regie en coördinatie.

Indicatoren

- Aantal signaleringen via de Jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau arts / schoolarts)
- Aantal preventieve hulpverleningstrajecten
- Aantal doorverwijzingen naar bureau Jeugdzorg

4.3. Informatie, advies en cliëntenondersteuning

Wat zegt de wet over dit prestatieveld

Dit beleidsterrein kan zowel een algemene als een individuele component hebben. Met het geven van informatie en advies wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door

⁶ Ketenpartners zijn: onderwijsinstellingen, peuterspeelzalen, kinderopvanginstellingen, huisartsen, leerplichtconsulenten, opvoedbureau, politie, jongerenwerk, consultatiebureau, maatschappelijk werk en jeugdgezondheidszorg

de “één loket gedachte”. De informatie dient ook relevante terreinen te omvatten zoals zorg en wonen.

Onder cliëntenondersteuning wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. De cliëntenondersteuning heeft tot doel de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) om de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen.

Wat is de doelgroep

De informatie- en adviestaak is in principe gericht op alle inwoners van Westland met een vraag op het gebied van wonen, zorg en welzijn. In eerste instantie komen hierbij de burgers in beeld met een hulpvraag, maar door middel van algemene informatievoorziening zal een bredere doelgroep bereikt worden.

Cliëntenondersteuning richt zich op burgers in een situatie waarin sprake is van meervoudige hulpvragen.

Wat is er in 2006 vastgesteld

Het uitgangspunt is gehanteerd dat de Gemeente Westland streeft naar een goed voorzieningenniveau in de 5 grote kernen binnen de financiële kaders. Er bleek sprake te zijn van grote verschillen tussen de loketten in de vijf hoofdkernen waar eenheid in aangebracht moest worden. Dit zou gerealiseerd worden door te werken aan één loket voor alle vragen over wonen, zorg en welzijn. In 2006 is vastgesteld dat er gestreefd wordt naar 5 Wmo-loketten in een samenwerkingsverband tussen woningcorporaties, de Stichting Welzijn Westland en de Gemeente Westland.

De telefonische bereikbaarheid is belangrijk, gezien het feit dat 60% van de vragen telefonisch gesteld worden. Eén centraal telefoonnummer voor de burger draagt daar aan bij.

Om ook digitaal informatie en de mogelijkheid te bieden eenvoudige aanvragen te doen wordt een website worden ontwikkeld.

Wat is er in 2007 gebeurd

In 2007 zijn 2 STIP-loketten geopend, in De Lier en Naaldwijk. Vanaf de start was afgesproken dat de precieze werkvorm tijdens de uitvoering vorm zou krijgen. In het najaar 2007 is gebleken dat de discussie over welke partij welke inbreng had en verantwoordelijkheid zou dragen niet afdoende is gevoerd. Daarnaast hadden niet alle partijen gelijk belang bij de loketten. Vragen over wonen blijven achter bij vragen over zorg en welzijn. De Gemeente Westland is genoodzaakt gebleken de regierol sterker in te vullen als verantwoordelijke voor de uitvoering van de advies- en informatiefunctie binnen de Wmo.

Los van de organisatorische kant van de loketten zijn de gebruikers tevreden gebleken over de dienstverlening. Het aantal bezoekers neemt toe wat aangeeft dat men steeds beter de weg weet te vinden richting Wmo-loket. De loketten zijn bereikbaar door middel van één centraal telefoonnummer.

De website www.stipwestland, de digitale sociale kaart, is in de zomer van 2007 gelanceerd. Op deze website kunnen burgers informatie vinden over Wmo voorzieningen en organisaties die betrokken zijn bij de Wmo. Via deze sociale kaart kunnen ook vragen, klachten en hulpaanvragen digitaal verstuurd worden naar de medewerkers van het STIP-loket.

De ontwikkeling naar 2011

De STIP-loketten worden vanaf 2008 op een andere wijze voortgezet. De loketfunctie wordt vervuld door één organisatie in opdracht van de Gemeente Westland. Hiervoor worden binnen de subsidie beschikking voor 2008 heldere voorwaarden en kaders geformuleerd.

In 2008 wordt de uitbreiding van 2 naar 5 loketten gerealiseerd onder voorbehoud van beschikbare financiële middelen. De kaders waarbinnen de loketten worden vormgegeven blijven vooralsnog ongewijzigd. Het gaat daarbij vooral over toegankelijkheid, bereikbaarheid, dienstverleningsniveau en openingstijden.

Indicatoren

- Aantal gerealiseerde loketten
- Aantal klantcontacten uitgesplitst naar
 - Fysiek
 - Telefonisch
 - Digitaal
 - Hits website
- Klanttevredenheidsonderzoek

4.4. Mantelzorgondersteuning en zorgvrijwilligers

Wat zegt de wet over dit prestatieveld

De bedoeling is naast de ondersteuning van mantelzorgers en zorgvrijwilligers om meer gebruikt te maken van de kracht van informele netwerken en de bijdrage van vrijwilligers en leden van het sociale netwerk van zorgvragers te vergroten.

Het zal hier gaan om algemene beleidsmaatregelen, minder vaak om individuele voorzieningen al biedt de wet daartoe wel alle ruimte. Vrijwilligerswerk en mantelzorg verschillen naar inhoud en motivatie, echter de overeenkomst is gelegen in de inzet voor de naasten waardoor het Rijk het gewenst vond om beide zaken in één beleidsterrein onder te benoemen.

In de beleidsbrief van de Staatsecretaris van VWS⁷ wordt een richting gevend kader aangegeven. Hierin wordt o.a. gesproken over de basisfuncties van de gemeenten zoals informatie en advies, het bieden van diverse vormen van ondersteuning en een lokaal aanbod van respijtzorg, als aanvulling op de Awbz-georganiseerde respijtzorg.

Wat is de doelgroep

De doelgroepen van dit prestatieveld zijn in eerste instantie de mantelzorgers en de zorgvrijwilligers. Indirect zijn dit de zorgvragers, die door de mantelzorgers ondersteuning wordt geboden.

Wat is er in 2006 vastgesteld

In 2006 is een themamiddag georganiseerd rondom informele zorg om te horen welke ondersteuningsbehoefte er bestaat onder de doelgroep. De in de beleidsnota fase 1 vastgestelde behoeften zijn als volgt geformuleerd:

- Mantelzorgers vinden het belangrijk dat ze worden erkend en gewaardeerd
- Mantelzorgers hebben er last van dat de informatievoorziening over de professionele zorg onvoldoende is en versnipperd is georganiseerd
- Mantelzorgers willen één loket waar zij terecht kunnen voor vragen over mantelzorg, vrijwillige zorg en ondersteuning
- Mantelzorgers hebben behoefte aan diverse vormen van ondersteuning om overbelasting te voorkomen
- Veel mantelzorgers hebben behoefte aan lotgenotencontact
- De gemeente zou het werk van de zorgvrijwilligers vooral moeten regisseren, faciliteren en financieren.

⁷ Beleidsbrief Mantelzorg en Vrijwilligerswerk 2008-2011 "Voor Elkaar" oktober 2007

- Vanuit de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) wordt aandacht gevraagd voor mantelzorgers van GGZ-klanten

Wat is het Programmadoel

Op grond van de geïnterviewde knelpunten en de geformuleerde verantwoordelijkheid van de gemeente op dit prestatieveld wordt het programmadoel als volgt geformuleerd:

De mantelzorg kan zijn/haar zorgtaak blijven uitvoeren en raakt niet overbelast, zodat de zorgvrager zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen

Er-doelen

Het programmadoel wordt uitgesplitst in de volgende ER-doelen:

- Meer mensen herkennen zich als mantelzorgers
- Er is meer aandacht voor de inspanningen die mantelzorgers verrichten. Jaarlijks nemen meer mantelzorgers deel aan de dag van de mantelzorg
- Meer mantelzorgers zijn op de hoogte van de diverse mogelijkheden van ondersteuning
- Meer mantelzorgers maken gebruik van de verschillende ondersteuningsmogelijkheden
- Er komen meer mogelijkheden voor op maat toegesneden ondersteuning voor mantelzorgers binnen de Gemeente Westland
- Er komen niet alleen meer mogelijkheden voor respijtzorg maar ook meer diversiteit in het aanbod van respijtzorg
- Er komen meer mogelijkheden voor ondersteuning bij praktische problemen die door mantelzorgers worden ervaren

Inspanningen / acties

- Aan mantelzorg wordt breed en periodiek aandacht besteed in de media en door middel van informatiemateriaal
- Het informatie- en adviesaanbod wordt aangepast aan de behoefte van de mantelzorgers en zo dicht mogelijk bij de mantelzorgers aangeboden
- Het huidige aanbod aan ondersteuningsmogelijkheden wordt beoordeeld op overlap en witte vlekken en in evenwicht gebracht met de behoefte
- Er wordt onderzocht of een lokaal gevestigd, kwalitatief goed steunpunt waar informatie en advies en ondersteuning verkregen kan worden haalbaar is en, zo mogelijk gerealiseerd
- Aan mantelzorgers wordt op maat samengesteld aanbod voor ondersteuning geboden
- De mogelijkheden voor respijtzorg worden uitgebreid. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij bestaande organisaties voor zorg en ondersteuning
- De respijtzorg wordt zo toegankelijk mogelijk aangeboden
- Er wordt een inventarisatie gemaakt van mogelijke oplossingen voor de praktische problemen en deze worden actief aan mantelzorgers aangeboden

Indicatoren

- aantal mantelzorgers dat bereikt wordt met de Dag van de Mantelzorg
- aantal deelnemers aan mantelzorgondersteuning
- aantal keren gebruik gemaakt van de verschillende vormen van respijtzorg
- aantal vragen bij het loket op het gebied van mantelzorg.

Wat is er in 2007 gedaan

In 2007 is een start gemaakt om de regionale oriëntatie van aanbieders van ondersteuning voor Mantelzorgers om te buigen naar een meer lokale oriëntatie. Dit is mede leidend voor de

beoordeling van de subsidieaanvragen voor ondersteuning in 2008. Deze wordt steeds meer gebaseerd op het bereik van de Westlandse mantelzorger boven algemene regionale activiteiten. Dit is echter niet iets wat binnen een periode van één jaar gerealiseerd kan worden. Met de komst van de Wmo moet ook zorgvuldig worden omgegaan met opgebouwde (regionale) expertise. De Gemeente Westland neemt vanaf 2007 deel aan de landelijke Wmo benchmark module Mantelzorg en Vrijwilligers. Deze benchmark geeft zicht op hoe de Gemeente Westland staat ten opzichte van andere gemeenten en waar verbeterpunten zijn. Dit jaar is ook ingezet op een groter bereik van de mantelzorgers voor de dag van de mantelzorg. In samenwerking met Bureau voor Informele Zorg (BIZ) is meer bekendheid gegeven in de media en door middel van informatiefolders en posters. Er wordt steeds meer invulling gegeven aan de regiefunctie van de gemeente op dit terrein. Op basis van de, in dit beleidsplan vastgestelde, doelstellingen en inspanningen zal dit verder uitgebouwd kunnen worden.

Samenhang met andere beleidsterreinen

Het prestatieveld ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, staat niet op zichzelf. Er is een samenhang met de andere Wmo-prestatievelden en andere beleidsterreinen. De prestatievelden zijn het bevorderen van sociale samenhang, het geven van informatie en advies, het bevorderen van het maatschappelijk verkeer en het verlenen van voorzieningen. Andere beleidsterreinen waar de mantelzorg mee samenhangt zijn bijvoorbeeld het jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid en woon-zorg-welzijn beleid.

4.5. Meedoen makkelijker maken

Wat zegt de wet over dit prestatieveld

In de wet is het prestatieveld als volgt omschreven: het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem. Hiermee wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin hoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, zolang zij er in ieder geval maar baat bij hebben. Het gaat om een breed scala aan mogelijkheden zoals toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten. Maar ook het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief of sportief karakter voor specifieke doelgroepen.

Wat is de doelgroep

De doelgroep bestaat uit mensen met een functiebeperking waardoor het zelfstandig functioneren en de deelname aan het maatschappelijk verkeer wordt belemmerd. Deze bestaat uit o.a. ouderen, lichamelijk gehandicapten, verstandelijk gehandicapten en mensen met sociaal psychische problemen. Door maatregelen op dit terrein te ondernemen komen algemeen toegankelijke voorzieningen ook ten goede aan personen die niet direct onder de doelgroep vallen. De maatregelen worden echter gericht ingezet op benoemde groep.

Rol van de Gemeente

De gemeente heeft op dit prestatieveld vooral de regie-rol. Vanuit deze regie-rol wordt in samenwerking met de aanbieders en zorgvragers uitvoering gegeven aan het beleid op het terrein van wonen, zorg en welzijn.

De gemeente treedt ook op als subsidiegever aan instellingen op het terrein van welzijnsactiviteiten. Vanuit het door de gemeente vast te stellen beleid worden prioriteiten gesteld en doelstellingen geformuleerd. Aan de hand van die doelstellingen formuleren aanbieders van

welzijnsproducten het productenaanbod welke na goedkeuring in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd en gemonitord.

Wat zijn de knelpunten

Het aantal ouderen zal in de Gemeente Westland de komende jaren sterk toenemen. Maakt de groep 65+ers nu nog voor 13% deel uit van de bevolking, dat is in 2020 gestegen tot 25%. Dit betekent dat de komende jaren de potentiële doelgroep van dit prestatieveld sterk zal toenemen. Voor de inventarisatie van problemen is gebruikt gemaakt van participatiebijeekkomsten waarbij zowel de doelgroep, belangenorganisaties en maatschappelijke organisaties over dit thema met elkaar in gesprek zijn gegaan. Daarnaast zijn ook inhoudelijk deskundigen vanuit de gemeenten gevraagd om hun input te geven.

Om het meedoen makkelijker te maken is er behoefte aan voldoende geschikte (aangepaste) woningen. Bij woningaanpassingen worden veelal lange wachttijden ervaren. Er is behoefte aan levensloopbestendige woningen toegankelijke woningen zodat aanpassingen in een later stadium niet nodig zijn. Het toepassen van domotica⁸ wordt onderschreven, zowel als maatwerk als standaard op te nemen bij nieuwbouw.

Een ander belangrijk aspect van meedoen is de invulling van vrije tijd. Evenementen en ook gelegenheden voor vrije tijdsbesteding zijn onvoldoende toegankelijk voor mensen met een beperking. De fysieke toegankelijkheid is een eerste vereiste om te kunnen meedoen in de samenleving. Maar niet alleen fysieke beperkingen spelen een rol. Sommige groepen vinden niet altijd aansluiting bij de reguliere groepen en of verenigingen, specifiek aanbod is niet altijd voorhanden. Eenzaamheid speelt dan, vooral bij ouderen, een rol.

Tijdens de participatiebijeekkomst kwam naar voren dat het aanbod van vervoersmogelijkheden niet altijd aansluit bij de vraag van de gebruikers. Het collectieve aanbod zou niet goed functioneren en de individuele vergoedingen zouden niet meer toereikend zijn. Hierop wordt bij de uitwerking van het prestatieveld Individuele voorzieningen nader ingegaan.

De behoefte aan het behoud of weer verkrijgen van onafhankelijkheid is een van de meest gehoorde opmerkingen. De ondersteuning van de gemeente moet dan ook vooral hierop gericht zijn.

Wat is het programmadoel

Op grond van de geïnterviewde knelpunten en de taak van de gemeente op dit prestatieveld wordt het programmadoel als volgt geformuleerd:

Inwoners van de Gemeente Westland kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en meedoen door een breed aanbod van woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen

De Er doelen

Het programmadoel wordt uitgesplitst in de volgende ER-doelen:

- Beter afstemmen van (nieuw te ontwikkelen) collectieve voorzieningen op de behoefte van gebruikers
- Beter afgestemd en samenhangend zorg- en welzijnsaanbod

⁸ Domotica is een verzamelnaam voor slimme elektronische voorzieningen in en om de woning met als doel het leven aangenamer en makkelijker te maken.

Beoogde resultaten

- Mensen kunnen langer thuis blijven wonen en makkelijker meedoen
- Er is een afgestemd aanbod en gebruik van zorg- en welzijnsvoorzieningen waardoor de vraag naar individuele voorzieningen afneemt
- Er is een afgestemd zorg- en welzijnsaanbod
- Afname gevoel van eenzaamheid
- Toename gevoel van onafhankelijkheid

Inspanningen / acties

- Sturen, stimuleren, afstemmen en faciliteren van samenwerking woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen
- Betrekken van 1^e-lijnszorg bij het beleid voor Wonen, Zorg en Welzijn
- Er vindt periodiek een behoefte inventarisatie plaats naar het zorg- en welzijnsaanbod
- Realiseren van een samenhangend en op behoefte afgestemd aanbod voor zorg en welzijn

Indicatoren

- Gebruik zorg- en welzijnsaanbod
- Klanttevredenheidonderzoek scoort voldoende op aanbod zorg en welzijn

Samenhang met andere beleidsterreinen

In de kadernota Wonen, Zorg en Welzijn (WZW) welke in 2005 door de gemeenteraad is vastgesteld wordt uitvoering gegeven aan beleid wat gericht is op het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en meedoen. Deze doelstellingen zijn sterk verwant aan de op dit prestatieveld geformuleerde doelstellingen. De kadernota is destijds afgestemd op de Greenportvisie en de Woonvisie Westland. Binnen deze kadernota zijn prestatieafspraken gemaakt over het realiseren van voldoende geschikte woningen voor de doelgroep.

Met de komst van de Wmo kan gezien worden of er in samenhang met het WZW- beleid acties kunnen worden toegevoegd. Dit betekent dat monitoring van WZW-beleid en Wmo beleid op dit onderwerp hand in hand zal gaan. Zo wordt bijvoorbeeld de invulling van de woon-service zones ook in nauwe samenhang met de centrumplannen gerealiseerd.

Het huidige welzijnsaanbod voor de doelgroep is in het kader van het WZW-beleid ingevuld. Dit zal in het kader van de komst van de Wmo opnieuw getoetst en waar nodig aangepast worden aan de hierboven genoemde doelstellingen.

Dit beleidsterrein is ook nauw verwant met het prestatieveld Individuele voorzieningen.

4.6. Individuele voorzieningen

Wat zegt de wet over dit prestatieveld

Dit beleidsterrein beschrijft het onderdeel dat zich richt op de mensen met een beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dit kan ook worden vormgegeven door middel van een collectieve voorziening waar men een individueel beroep op kan doen. Het doel van de voorziening is het bevorderen van het behoud van zelfstandigheid en de deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Wat is de doelgroep

De doelgroep bestaat uit personen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en mensen met een psychosociaal probleem. Door deze beperkingen worden zij belemmerd in het zelfstandig functioneren of deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.

Wat is er in 2006 vastgesteld

Met de invoering van de Wmo is aan het voorzieningenpakket welk tot 1 januari 2007 op grond van de Wet voorzieningen gehandicapten door de gemeenten werd verstrekt, de individuele voorziening Hulp bij het Huishouden toegevoegd.

Deze voorziening is overgeheveld vanuit de Awbz naar de Wmo. Om uitvoering hiervan mogelijk te maken is in 2006 de verordening Individuele voorzieningen Wmo vastgesteld. Er is een aanbesteding afgerond voor de levering van de voorziening door meerdere zorgaanbieders. Voor de indicatiestelling is een contract afgesloten met het Centraal Indicatieorgaan Zorg (CIZ).

Wat is er in 2007 gebeurd

Mede door de in 2006 vastgestelde kaders is de overgang van de hulp bij het huishouden van het zorgkantoor naar de gemeente bijna geruisloos verlopen. Mensen hielden hun eigen hulp of konden zelf kiezen voor een andere zorgaanbieder. De gemeente is verantwoordelijk voor de regie en de borging van de kwaliteit. Hoewel de zorg in verband met de overgang naar de gemeente ongewijzigd is gebleven, zijn er o.a. signalen dat de zorgaanbieder de hulp 'verruilt' voor de goedkopere alfahulp. Dit is zonder toestemming van de gemeente niet de bedoeling. De signalen blijven onder de aandacht van de gemeente en onderwerp van gesprek met de zorgaanbieders.

Momenteel is de gemeente Westland voor ongeveer 1800 gezinnen verantwoordelijk voor de hulp bij het huishouden. Vanaf 1 januari 2007 tot 1 oktober 2007 vroegen 169 mensen hulp bij het huishouden aan.

Ook het vervoer voor mensen met beperkingen maakt deel uit van de individuele Wmo-voorzieningen. Bij vaststelling van de toenmalige Wvg-verordening is de toezegging gedaan onderzoek te doen naar het vervoer in de praktijk. Er zijn veel verschillende regelingen die een versnippering tot gevolg hebben. Te denken valt aan het leerlingenvervoer, ziekenvervoer, Awbz-vervoer, Wmo-vervoer. De landelijke ontwikkelingen volgend, valt te constateren dat de landelijke experimenten zich vooral toespitsen op een bundeling door gezamenlijke inkoop. Dit leidt meestal niet tot verbeteringen voor de gebruiker. Onderzoek voor de gemeente Westland heeft uitgewezen dat bundeling ook hier geen voordelen oplevert voor de gebruiker. Vooral binnen het Wmo-vervoer biedt de vergoedingsstructuur de gebruiker de meeste vrijheid. Immers deze kan zelf voor de gewenste vorm van vervoer kiezen. Daarbij spelen de kwaliteitsaspecten een grote rol. Het functioneren van Regiotaxi komt daarbij in de discussie naar voren. Samen met gebruikers is in 2007 de aanzet gegeven om te zoeken naar een kwalitatief aanvullend vervoersysteem.

De ontwikkeling naar 2011

Het streven is koers te houden op de in 2006 gestelde kaders:

- Per 1 januari 2011 moet de hulp bij het huishouden opnieuw aanbesteed worden. De sturing op kwaliteit staat daarbij opnieuw centraal.
- De prognose van de hulp bij het huishouden laat zien dat door een groeiend aantal ouderen de vraag zal toenemen.
- Het uurtarief voor de hulp bij het huishouden zal door de toenemende vraag en krapte op de arbeidsmarkt onder druk komen te staan.

Indicatoren

- Aantal aanvragen en toekenningen individuele voorzieningen
- Financiën
- Klanttevredenheidsonderzoek

4.7. Kwetsbare burgers

Drie prestatievelden onder één noemer

Omdat de Wmo prestatievelden 7,8 en 9 onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn worden deze 3 prestatievelden binnen dit beleidsplan gebundeld. Binnen de drie prestatievelden is er sprake van een hoge mate van overlap voor de kwetsbare burgers. Vanuit het streven naar integraliteit en inclusief beleid is gekozen voor deze bundeling. Daarnaast is de Gemeente Westland op alle drie prestatievelden met betrekking tot het voorzieningenniveau afhankelijk van de centrumgemeente Delft.

Wat zegt de wet over dit prestatieveld

De wet zegt over deze drie prestatievelden dat de gemeente verplicht is tot het bieden van maatschappelijke opvang en het voeren van beleid ter bestrijding van huiselijk geweld. Verder het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg (Oggz) gericht op preventie, begeleiding en het tot stand brengen van goede ketenafspraken. Op het gebied van verslavingsbeleid is de focus op het bieden van een geïntegreerde wijze van maatschappelijke zorg, preventie en begeleiding.

Wat is de doelgroep

De doelgroep Kwetsbare burgers is een diverse groep waaronder mensen met psychische problemen, mensen in een sociaal isolement, met een verslavingsprobleem, slachtoffers van huiselijk geweld, maar ook daders van huiselijk geweld, dak- en thuislozen, zorgwekkende zorgmijders etc. In feite betreft het hier een groep waarbij de ondersteuning actief moet worden aangeboden omdat zij meestal niet in staat zijn om op eigen kracht of met hulp van de directe omgeving mee te doen met de samenleving. Bij voorkeur in een zo vroeg mogelijk stadium om te voorkomen dat er zwaardere zorg moet worden ingezet. Het betreft dus niet de personen die binnen instellingen verblijven of Awbz-geïndiceerd zijn voor ondersteunende en activerende begeleiding.

Om meer beeld te geven van de omvang van de doelgroep zijn regionale (DWO) cijfers⁹ van 2005 beschikbaar. De gehele regio omvat totaal ongeveer 260.000 inwoners. Er zijn gegevens bekend van de omvang van de doelgroep die in 2005 in beeld was bij o.a. de verslavingszorg en instellingen voor maatschappelijke opvang. In totaal betreft het in 2005 in de regio ruim 1500 mensen. 62% hiervan kampt met verslavingsproblematiek, 22% is dak-of thuisloos, 21% van deze groep behoort tot de groep zorgwekkende zorgmijders en 13% is slachtoffer van huiselijk geweld. Niet van alle groepen is in beeld wat daarin het aandeel is van Westlandse burgers. Op het gebied van verslavingszorg betreft dit aandeel in 2005 voor zowel alcohol als drugsverslaving 189 personen, voor slachtoffers van huiselijk geweld 45 personen. Jaarlijks maken bijna 2500 (Westlandse) burgers gebruik van het hulpverleningsaanbod van het algemeen maatschappelijk werk.

Binnen de Wmo zal het vizier ook gericht worden op de moeilijk bereikbare groepen.

Rol van de gemeente

De taak van de gemeente is te voorkomen dat mensen maatschappelijk uitvallen. De gemeente kan dat niet alleen, daar zijn veel partijen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij betrokken. Samen met die partijen zal de ondersteuning worden vormgegeven en in afspraken worden vastgelegd.

De gemeente Delft is als centrumgemeente verantwoordelijk voor het realiseren van een toereikend voorzieningenniveau. De Gemeente Westland heeft de verantwoordelijkheid om de

⁹ Oggz-monitor 2005 uitgebracht door de GGD Zuid-Holland West

behoefte aan voorzieningen voor haar burgers binnen de regio kenbaar te maken en afspraken over te maken. Met de invoering van de Wmo zijn ook subsidieregelingen naar de gemeente overgeheveld waarmee de ondersteuning, afgestemd op lokale behoefte, kan worden ingezet. De gemeente is slechts in beperkte mate zelf als uitvoerder betrokken (bijv. schuldhulpverlening). De gemeente zal hier de regierol op zich nemen om een goede ketensamenwerking en afstemming te realiseren door het maken van afspraken en monitoren van resultaten.

Wat zijn de knelpunten

De inventarisatie van problemen en behoeften is tot stand gekomen door middel van participatiebijeenkomsten waarbij zowel maatschappelijke instellingen als vertegenwoordigers van de doelgroep aanwezig waren als ook door middel van persoonlijke gesprekken met ervaringsdeskundigen of hun directe omgeving (bijv. ouders van verslaafden).

Vroegsignalering is nog onderontwikkeld in de Gemeente Westland. Er wordt binnen de Westlandse cultuur een drempel ervaren naar behandelcentra, men is eerder geneigd de problemen binnen de eigen sociale omgeving op te lossen. Daarnaast is er een groep die zorg- en hulpverlening mijdt. Het is van belang laagdrempelige organisaties en de directe omgeving te betrekken in de vroegsignalering. De samenhang in de keten is nog niet voldoende ontwikkeld en de regierol van de gemeente op dit terrein is nog niet voldoende ingevuld.

Wat betreft de voorzieningen is het van belang dat er voldoende 1^e lijnsvoorzieningen binnen de Gemeente Westland beschikbaar zijn. Het is niet haalbaar alle voorzieningen binnen de gemeentegrenzen te vestigen. Wel moet de toegang daartoe goed geregeld zijn.

Een behoefte vanuit de doelgroep is om meer bekendheid over psychische problematiek bij de directe omgeving te verkrijgen. De omgeving bestaat uit, naast partners, kinderen, ouders ook uit bijvoorbeeld werkgevers en collega's. Men voelt zich vaak niet begrepen waardoor men in een sociaal isolement dreigt te raken. Ook wordt door de doelgroep een periode van nazorg gemist. Voorzieningen die zich alleen in Delft bevinden vormen soms een drempel voor de doelgroep. Er zijn beperkte mogelijkheden voor dagopvang binnen de Gemeente Westland. Vragen die hier aan gekoppeld kunnen worden zijn wat wordt lokaal en wat wordt regionaal aangeboden, welke mogelijkheden zijn er, mede bezien vanuit het oogpunt van efficiëntie, om lokaal voorzieningen te realiseren.

Wat is het programmadoel

Op grond van de geïnterviewde knelpunten en de taak van de gemeente op deze prestatievelden wordt het programmadoel als volgt geformuleerd:

Maatschappelijke uitval voorkomen en herstel bevorderen

ER doelen

Het programmadoel wordt uitgesplitst in de volgende ER-doelen:

- Meer bekendheid met het beschikbare (preventieve) voorzieningenaanbod voor doelgroep, zijn omgeving en intermediairs
- Intermediairs en de directe omgeving van de kwetsbare burger zijn beter in staat problemen te herkennen, te signaleren en op te volgen
- Betere afstemming voorzieningenaanbod op behoefte van de doelgroep
- Meer samenhang tussen voorzieningen en afstemming in de zorgketen

Beoogde resultaten

- Burgers, intermediairs en hulpverleners zijn bekend met het preventieve voorzieningenaanbod
- Alle informatie over bestaande voorzieningen is toegankelijk en te raadplegen via de Westlandse digitale sociale kaart
- Intermediairs zijn voldoende toegerust om vroegtijdig te signaleren
- Er is inzicht in het aandeel van Westlandse burgers binnen de regionaal georganiseerde hulpverlening
- Er zijn afspraken met ketenpartners om het bereik van de doelgroep te vergroten
- Er zijn afspraken met ketenpartners over casemanagement
- Er is afstemming en samenwerking tussen de diverse aanbieders (regionaal/lokaal)

Inspanningen / acties

- Voorlichting aan intermediairs en 1^e lijns professionals en relevante instellingen zoals scholen, woningcorporaties etc.
- Informatiefolders verzorgen
- Realiseren van 1 centraal (regionaal) meldpunt met lokale backoffice
- Bekendheid geven aan het meldpunt
- Alle betrokken instellingen vermelden gegevens op de digitale sociale kaart
- De zichtbare doelgroep wordt in kaart gebracht
- Preventieve voorlichting in kader van schuldhulpverlening
- Realiseren 2^e kansbeleid bij huurschulden
- In kaart brengen vraag en aanbod “begeleid wonen” in Westland en dit in evenwicht brengen
- Aanbod en behoefte voor doelgroep eenzame ouderen in kaart brengen
- Afstemming van de overlegstructuren en instellen van een Westlands ketenoverleg

Indicatoren

- Beschikbare opvangcapaciteit en ondersteuningsaanbod
- Aantal gebruikers opvangcapaciteit en ondersteuningsaanbod
- Aantal meldingen meldpunt
- Aantal meldingen Huiselijk geweld

Samenhang met andere beleidsterreinen

De samenhang wordt vooral gevonden in de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) op grond waarvan de gemeente iedere 4 jaar haar lokaal gezondheidsbeleid vorm geeft. Binnen het lokaal gezondheidsbeleid zijn voor de periode 2007-2011 5 speerpunten benoemd. Het actieprogramma depressie en terugdringen schadelijk alcoholgebruik en terugdringen drugsgebruik hebben een direct raakvlak hebben met de Oggz en verslavingszorg.

De samenhang met het prestatieveld Wmo meedoen makkelijker maken betreft het aanbod aan welzijnsvoorzieningen voor deze doelgroep om de deelname aan het maatschappelijk verkeer te bevorderen. In het bijzonder de toegankelijkheid van voorzieningen is hier van belang om eenzaamheid en sociaal isolement te voorkomen of te verminderen.

5. Burgerparticipatie en verantwoording

5.1. Horizontaal sturingsmodel

Kenmerkend voor de Wmo is het horizontale sturingsmodel. Bij dit horizontale sturingsmodel wordt ervan uitgegaan dat het Rijk randvoorwaarden geeft waarbinnen de gemeenten hun beleid mogen inrichten. Binnen deze randvoorwaarden is het aan gemeenten om de ondersteuning optimaal af te stemmen op de behoefte van hun burgers. De gemeente legt aan de lokale samenleving verantwoording af door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken. Dit worden de horizontale verantwoordingslijnen genoemd.

Dit houdt concreet in dat de Wmo twee eisen stelt aan gemeenten, namelijk participatie en verantwoording.

5.2. De Wmo en burgerparticipatie

De Wmo schrijft voor dat de gemeente burgers betreft bij het vormgeven en uitvoeren van haar beleid. Burgerparticipatie is een brede term waaronder alle activiteiten vallen die de gemeente neemt om haar burgers te betrekken. Participatie zoals bedoeld in de Wmo is breder dan burgerparticipatie alleen. Het gaat om deelname en samenwerking met alle betrokkenen bij de voorbereiding en uitvoering van beleid. Bij burgerparticipatie gaat het niet alleen om belangenbehartiging, maar om betrokkenheid van burgers bij een bredere visie op maatschappelijke ondersteuning in de gemeente. Daarnaast is de betrokkenheid van instellingen van belang, die actief zijn op het gebied van maatschappelijke ondersteuning zoals welzijnsinstellingen, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, maatschappelijk werk en dergelijke. De Wmo laat de gemeenten vrij in de wijze waarop de burgerparticipatie wordt vormgegeven. In de beleidsnota Wmo fase 1 die in 2006 is vastgesteld is opgenomen op welke wijze er invulling gegeven wordt aan burgerparticipatie.

5.3. Doelen van burgerparticipatie

De doelstelling van burgerparticipatie is drieledig:

- Het verzamelen van informatie over de wensen en behoeften van de doelgroepen op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning.
- Het genereren van ideeën voor de praktische invulling van de Wmo.
- Door middel van voorlichting over de beleidsvorming en het vastgestelde beleid worden burgers geïnformeerd over de mogelijkheden en uiteindelijke invulling van de Wmo..

Draagvlak is een vereiste om te komen tot een effectief beleid. Er moet aandacht zijn voor het afstemmen van verwachtingen bij de deelnemers. Naast het informeren, raadplegen en adviseren van de deelnemers blijft het beslissen en vormgeven een verantwoording van de gemeente.

5.4. Wmo-adviesraad

Begin 2007 is binnen de Gemeente Westland de Wmo-adviesraad officieel geïnstalleerd. De rol van de Wmo-adviesraad is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het College van Burgemeester en Wethouders. De adviesraad heeft een onafhankelijk voorzitter en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De Wmo-adviesraad bestaat uit vertegenwoordigers van alle (doel)groepen die binnen de 9 prestatievelden worden benoemd. Alle doelgroepen zijn inmiddels vertegenwoordigd op de doelgroep Jeugd na. De Wmo-adviesraad beziet op welke wijze zij ook de doelgroep jeugd kan vertegenwoordigen.

5.5. Ronde tafelgesprekken

Om ook in gesprek te komen over de praktische uitvoering van de Wmo worden rondetafelgesprekken georganiseerd. Hierin komen onderwerpen aan de orde zoals het tevredenheidsonderzoek onder gebruikers van loketten, persoonsgebonden budget, hulp bij het huishouden etc.

5.6. Participatiebijeenkomsten

In aanloop naar het formuleren van het 4-jaren beleidsplan Wmo zijn ten behoeve van meerdere prestatievelden participatiebijeenkomsten gehouden. Het doel van deze bijeenkomsten was om zowel burgers als vertegenwoordigers en maatschappelijke organisaties te raadplegen op het gebied van de invulling van de maatschappelijke ondersteuning. Het verzamelen van informatie over de wensen en behoeften op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning. Ook bij de totstandkoming van de beleidsnota Wmo Fase 1 was al gewerkt met gelijk opgezette participatiebijeenkomsten.

5.7. Evaluatie

In de beleidsnota Fase 1 is vastgelegd dat er na ruim een jaar een evaluatie plaats zal vinden met de cliëntenorganisaties over de uitwerking van de burgerparticipatie in de huidige vorm. In de loop van 2008 zal hier nader over gerapporteerd worden en waar nodig nieuwe voorstellen worden voorgelegd. In deze evaluatie worden, naast de Wmo-adviesraad en de rondetafelgesprekken, ook de participatiebijeenkomsten voor de beleidsvoorbereiding betrokken.

5.8. De Wmo en verantwoording

De gemeente is op grond van de wet verplicht bepaalde prestatiegegevens over de maatschappelijke ondersteuning te registreren en te publiceren. Het doel van deze verplichting is om burgers en maatschappelijke instellingen en organisaties in staat te stellen de prestaties van de gemeente te beoordelen en in gesprek te gaan om beleid waar nodig aan te passen. Daarnaast moeten jaarlijks gegevens aan het Ministerie van VWS geleverd worden zodat er een rapport gemaakt kan worden waarin gemeenten met elkaar worden vergeleken. Naast deze gegevens over prestaties dient er jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek te worden gehouden.

De verplichte prestatiegegevens moeten jaarlijks vóór 1 juli (met ingang van 2008) beschikbaar worden gesteld aan de burgers. Daarnaast moeten deze gegevens voor deze datum aan de Minister van VWS of aan een door hem aan te wijzen centrale onderzoeksinstelling gestuurd worden. Voor deze verantwoording wordt een standaard vragenlijst ontwikkeld. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een landelijk aangereikt model welk wordt aangevuld met de aan de prestatievelden gekoppelde doelstellingen en benoemde indicatoren.

5.9. Communicatie

De communicatie over de Wmo is in de periode voorafgaand aan het tot het totstandkomen van het beleidsplan vooral gericht op de invoering van de Wmo. Hierbij kwam vooral de inhoud van de Wmo aan de orde en de nieuwe taken van de gemeente die met ingang van 2007 van start zijn gegaan, zoals hulp bij het huishouden en de Stiploketten.

Bij de Wmo draait het om het "meedoen" van iedereen in de samenleving. Communicatie is een onmisbaar instrument om de beleidsdoelstellingen te realiseren. Nu het beleidsplan voor de komende 4 jaar is vastgesteld speelt communicatie een belangrijke rol om duidelijk te maken wat de geformuleerde doelstellingen zijn, op welke wijze die bereikt gaan worden en wat er van de

verschillende spelers verwacht wordt. Er is hiervoor een separaat een communicatieplan geformuleerd en als bijlage aan het beleidsplan toegevoegd.

6. Kwaliteit

6.1. Kwaliteitseisen

De gemeente kan binnen de Wmo zelf bepalen hoe zij de kwaliteit wil borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd. Daarbij kan gedacht worden aan het hanteren van kwaliteitseisen. Het hanteren van deze eisen is sterk gebonden aan de aard van de ondersteuning. Bij voorzieningen in het kader van de vroegere Wvg kan kwaliteit bijvoorbeeld worden opgevat als doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht verstrekt.

Kwaliteitseisen voor de zorg in het kader van de voorziening Hulp bij het huishouden zijn vastgelegd in de Kwaliteitswet zorginstellingen. Ook na de overgang van verantwoordelijkheid naar de gemeente blijft deze wet onverminderd van toepassing.

Deze kwaliteitseisen zijn in de aanbesteding van deze diensten opgenomen en daarmee geborgd.

6.2. Kwaliteitseisen bij uitvoerders van maatschappelijke ondersteuning

De maatschappelijke ondersteuning wordt in opdracht van de gemeente uitgevoerd door maatschappelijke organisaties. Afhankelijk van de aard van de uitvoerende organisatie beschikt deze over vastgelegde kwaliteitswaarborgen. De gemeente stelt haar eigen kwaliteitseisen rekening houdend met de normen die in de Kwaliteitswet zorginstellingen zijn vastgesteld. Hier zal in de opdrachtformulering naar verwezen worden. Indien een uitvoerende organisatie daar niet over beschikt zal gevraagd worden op welke wijze zij de kwaliteit kan waarborgen. Afspraken hierover worden vastgelegd en bij de rapportage over behaalde resultaten wordt hierover door de uitvoerende organisatie verantwoording afgelegd.

7. Financiën

7.1. Reguliere middelen en verhoging van gemeentefonds

In het beleidsplan Maatschappelijke ondersteuning wordt een groot aantal reeds bestaande en nieuwe taken bij elkaar gebracht. De uitvoering van bestaande taken wordt gefinancierd uit de reguliere begroting. Voor de uitvoering van de nieuwe taken zijn extra gelden aan het gemeentefonds toegevoegd. De nieuwe taken zijn het versterken van de informatie- en adviesfunctie, de hulp bij het huishouden, de ondersteuning van de mantelzorgers en het preventieve beleid voor de kwetsbare burgers.

In 2006 is met de beleidsnota Wmo fase 1 door de gemeenteraad vastgesteld dat het positieve verschil tussen de uitgaven en inkomsten van de Wmo in de eerste jaren toe te voegen aan een aparte bestemmingsreserve. Deze reserve is bedoeld voor de egalisatie van de kosten van de uitvoering van het totale Wmo beleid in de periode van 2008-2011.

7.2. De overheveling van subsidiebudgetten uit de Awbz

Per 1 januari 2007 heeft het rijk een aantal subsidieregelingen uit de Awbz overgeheveld naar de Wmo. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van de uitvoering van activiteiten in het kader van de maatschappelijke ondersteuning conform het 4-jarenbeleidsplan Wmo. De praktijk van de Awbz zal daarmee niet als vanzelfsprekend worden voortgezet.

In 2007 zijn deze middelen nog regionaal en beleidsarm ingezet. Voor 2008 worden deze middelen op grond van subsidieaanvragen door de individuele regiogemeenten toegekend. In 2008 zal de beoordeling van de subsidieaanvragen nog zo veel mogelijk gericht zijn op handhaven van het aanbod van 2007 en aandacht voor de consequenties van noodzakelijke keuzes. Denk hierbij aan het wegvallen van relevant regionaal aanbod indien individuele gemeenten besluiten niet meer deel te nemen. Hierover vindt regionale afstemming plaats. Niet eerder dan in 2008 kunnen aanvragen worden getoetst op vastgesteld beleid Wmo.

7.3. Gevolgen voor het beoordelen van subsidieaanvragen

Subsidies zullen nadrukkelijker dan voorheen worden gekoppeld aan in het beleidsplan opgenomen doelstellingen en te behalen resultaten. Bij de beoordeling van de subsidieaanvragen zal, naast de beoordeling op grond van de Algemene subsidieverordening Westland 2005, ook meewegen in hoeverre de aangeboden activiteiten bijdragen aan het geformuleerde beleid.

Enkele aspecten die kunnen worden meegewogen bij de beoordeling zijn de mate waarin:

- De activiteit het "meedoen" aan de samenleving bevordert
- De activiteit specifiek voor een doelgroep noodzakelijk is
- De doelgroep wordt bereikt
- De activiteit gericht is op inwoners van de Gemeente Westland
- De eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid als startpunt wordt genomen
- De activiteit de goedkoopst adequate oplossing voor problemen is
- Heldere informatie aan burgers wordt verstrekt
- De activiteit vernieuwend is

Om de resultaten te kunnen evalueren en beoordelen worden in de subsidiebeschikkingen de activiteiten en te behalen resultaten meetbaar geformuleerd.

7.4. Het financiële kader 2008-2011

In de tabel hieronder is opgenomen wat het, aan het gemeentefonds toegevoegde, budget is ten behoeve van de uitvoering van de nieuwe taken in het kader van de Wmo. Dit budget wordt ontschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Op basis van de in 2007 toegepaste onderverdeling naar de hulp bij het huishouden, persoonsgebonden budget, Wmo subsidies en uitvoeringskosten is voor 2008-2011 een toedeling gemaakt.

Uit het beschikbare uitvoeringsbudget worden de kosten betaald welke verbonden zijn aan de uitvoering van de extra taken. Hieronder valt onder andere de bekostiging van de informatie en adviesfunctie, de digitale informatievoorziening, de kosten van klanttevredenheidsonderzoek en benchmarking, burgerparticipatie, monitoring en verantwoording en coördinatie van uitvoering Wmo ten behoeve van de uitvoering van het totale beleidsplan Wmo.

omschrijving	2008	2009	2010	2011
Hulp bij het huishouden	5.635.000	5.635.000	5.635.000	5.635.000
Persoonsgebonden budget	432.000	432.000	432.000	432.000
Wmo subsidies: waaronder begrepen: -Diensten bij Wonen met zorg -Zorgvernieuwingsprojecten GGZ -Coördinatie vrijwillige thuiszorg -Vorming Training en Advies -Collectieve preventie GGZ	437.000	437.000	437.000	437.000
Uitvoeringskosten	204.000	204.000	204.000	204.000
Totaal	6.708.000	6.708.000	6.708.000	6.708.000

8. Actieplan Maatschappelijke ondersteuning

Onder dit hoofdstuk worden alle acties uit de verschillende hoofdstukken van het 4-jaren beleidsplan samengevoegd, gegroepeerd naar onderdeel.

Sociale samenhang en leefbaarheid in buurten en wijken	
1	Naar aanleiding van knelpunten inventarisatie uitwerken van dit prestatieveld

Veilig en succesvol opgroeien in Westland	
2	Realiseren van een op de vraag afgestemd aanbod van informatie voor ouders en jeugdigen wat op verschillende manieren toegankelijk wordt aangeboden
3	Realiseren van een specifiek informatieaanbod over opvoeding en opgroeien
4	Verbeteren van de toegankelijkheid van de (bestaande) laagdrempelige adviespunten voor opvoeden en opgroeien
6	Samen met scholen, jongerenwerk en bibliotheek ontwikkelen van een outreachend informatieaanbod aan jeugdigen
7	Realiseren van een sluitend aanbod van peuter- en school-maatschappelijk werk in (voor)schoolse periode
8	Realiseren van centrale registratie van signalen van ketenpartners
9	Realiseren van een netwerkoverleg waar zorgadvisering en zorgcoördinatie voor jeugdigen en hun gezinnen besproken en afgestemd kunnen worden
10	Realiseren van een op de vraag afgestemd aanbod van licht pedagogische hulpverlening
11	Ontwikkelen van een systeem voor sluitende overdracht tussen instellingen in de zorg voor jeugdigen

Informatie, advies en cliëntenondersteuning	
12	Uitbreiding STIP-loketten van 2 naar 5
13	Uitvoeren van periodiek klanttevredenheidsonderzoek

Mantelzorgondersteuning en zorgvrijwilligers	
14	Aan mantelzorg wordt breed en periodiek aandacht besteed in de media en door middel van schriftelijk en digitaal informatiemateriaal
15	Het informatie- en adviesaanbod wordt aangepast aan de behoefte van de mantelzorgers en zo dicht mogelijk bij de mantelzorger aangeboden
16	Het huidige aanbod aan ondersteuningsmogelijkheden wordt beoordeeld op overlap en witte vlekken en in evenwicht gebracht met de behoefte
17	Er wordt onderzocht of een lokaal gevestigd, kwalitatief goed steunpunt waar informatie, advies en ondersteuning verkregen kan worden haalbaar is en, zo mogelijk gerealiseerd
18	De mogelijkheden voor respijtzorg worden uitgebreid. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij bestaande organisaties voor zorg en ondersteuning
19	De mogelijkheden voor respijtzorg worden zo toegankelijk mogelijk ingericht
20	Er wordt een inventarisatie gemaakt van mogelijke oplossingen voor de praktische problemen en deze wordt actief aan mantelzorgers aangeboden

Meedoen makkelijker maken	
21	Sturen, stimuleren, afstemmen en faciliteren van samenwerking woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen
22	Betrekken van 1 ^e lijnszorg bij het beleid voor Wonen, Zorg en Welzijn
23	Periodieke behoefte-inventarisatie naar zorg- en welzijnsaanbod
24	Realiseren van een samenhangend, op de behoefte afgestemd aanbod voor zorg en welzijn

Individuele voorzieningen	
25	Samen met gebruikers zoeken naar een kwalitatief aanvullend vervoersysteem

Kwetsbare burgers	
26	Voorlichting aan intermediairs en 1 ^e lijnsprofessionals en relevante instellingen zoals scholen, woningcorporaties etc.
27	Verzorgen van foldermateriaal
28	Realiseren van 1 centraal (regionaal) meldpunt met lokale backoffice
29	Bekendheid geven aan het meldpunt
30	Alle betrokken in stellingen vermelden hun gegevens op de digitale sociale kaart
31	De "zichtbare" doelgroep wordt in kaart gebracht
32	Preventieve voorlichting geven in het kader van schuldhulpverlening
33	Realiseren 2 ^e kansbeleid bij huurschulden
34	In kaart brengen van vraag en aanbod "begeleid wonen" in Westland en dit in evenwicht brengen
35	Aanbod en behoefte voor doelgroep eenzame ouderen in kaart brengen
36	Afstemmen van de overlegstructuren en instellen van een Westlands ketenoverleg

Burgerparticipatie en verantwoording	
37	Evaluatie van huidige vorm van burgerparticipatie
38	Jaarlijks vóór 1 juli prestatiegegevens beschikbaar stellen aan burgers en Rijk met behulp van standaard rapportageformat

Kwaliteit en financiën	
39	Afspraken over kwaliteit vastleggen met uitvoerders van maatschappelijke ondersteuning
40	Geformuleerde aspecten laten meewegen bij beoordeling subsidieaanvragen

Bijlage I

Lijst gebruikte afkortingen

Awbz	Algemene wet bijzondere ziektekosten
CIZ	Centraal indicatieorgaan Zorg
DWO-regio	Delft, Westland Oostland
iJGZ	integrale Jeugdgezondheidszorg
Oggz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
Pmw	Peuter maatschappelijk werk
RMO	Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling
Smw	School maatschappelijk werk
VWS	Ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
WZW	Wonen Zorg en Welzijn

Bijlage II:

COMMUNICATIEPLAN

1. Inleiding

Dit communicatieplan is geschreven op basis van de nota Ondersteuning voor elkaar! Qua invulling van de communicatie ligt het accent op 2008 en is de communicatieplanning geactualiseerd. Het advies is om dit communicatieplan jaarlijks te bezien op mogelijke wijzigingen Dit geldt met name voor de communicatieplanning, zodat er adequaat ingespeeld kan worden op nieuw te zetten stappen, ontwikkelingen of veranderingen in het beleid.

Het accent in de communicatie ligt in de komende jaren nog steeds op hoe de verschillende doelgroepen invulling moeten geven aan hun eigen rol binnen de Wmo. Maar nu is het moment aangebroken om ook te communiceren over het Wmo beleid op zich, als een overkoepelend geheel. De projectleider Wmo en de communicatieadviseur bepalen gezamenlijk hoe hier vorm aan wordt gegeven.

2. Doelgroepen

De communicatie over de Wmo is gericht op zowel interne als externe doelgroepen waarbij inzicht gegeven wordt in de rolverhouding die deze doelgroepen ten opzichte van elkaar hebben.

I. Intern:

Direct betrokken:

- Afdeling Publiekszaken (PuZa)
- Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling (MO)
- Beheer Openbare Ruimte (BOR)
- Veiligheid, Handhaving & Brandweezorg (VHB)
- Ruimte, Bouwen & Milieu (RBM)
- College van B&W
- Commissie MO
- Gemeenteraad
- Wmo-adviesraad

Indirect betrokken:

- Medewerkers algemeen

II. Extern:

- Burgers
- Maatschappelijke organisaties
- Cliëntenorganisaties
- Welzijnsaanbieders
- Woningcorporaties
- Verenigingen/sportclubs
- Zorginstellingen

III. Intermediair:

- Pers

3. Communicatiedoelstelling

In de communicatie over de Wmo wordt de nadruk gelegd op de inhoud van het beleidsplan. Dus wat houdt het beleidskader in en wat betekent dit voor de verschillende doelgroepen, welke rol

pakken ze op in de uitvoering van de Wmo. Belangrijk is om eerst de interne doelgroepen te informeren, zodat men op de hoogte is wat er gaat gebeuren, hoe het traject eruit ziet en wat er van hen wordt verwacht. Zodra de interne doelgroepen goed op de hoogte zijn, kan de communicatie op de externe doelgroepen gericht worden. Belangrijk is om deze doelgroepen duidelijk te maken wat de inhoud is van de geformuleerde doelstellingen en inspanningen en welke rol zij hierin kunnen oppakken. Op deze doelstellingen wordt extra aandacht gevestigd tijdens (landelijke) activiteiten, zoals de dag van de mantelzorg of de uitreiking van de vrijwilligersprijs.

Hieraan kunnen de volgende communicatiedoelstellingen worden verbonden:

- De doelgroepen moeten op de hoogte zijn wat Wmo inhoudt en hoe het proces en planning eruit zien. Verder is het noodzakelijk om duidelijkheid te scheppen over de doelstellingen die in de kadernota genoemd zijn, welke inspanningen worden ingezet en wat het verwachte eindresultaat is. Dit vereist dat de doelgroepen goed en tijdig geïnformeerd worden.
- De doelgroepen staan positief tegenover de doelstellingen en zien het belang ervan in. Verder wordt er aandacht besteed welke rol zij kunnen invullen in de uitvoering van de Wmo.
- De interne en externe doelgroepen worden gestimuleerd om hun eigen doelstellingen in het kader van de Wmo te realiseren en actief te participeren in de uitvoering van de Wmo.

4. Communicatieknelpunten

De invloed die de gemeente heeft en de rol die daarbij past verschilt per prestatieveld. Die rol kan variëren van regievoerder, coördinator, tot facilitator of opdrachtgever. Van belang is dat voor iedereen die betrokken is binnen de verschillende prestatievelden die rol duidelijk is. Dit is een belangrijk aspect in de communicatie waarbij de wijze waarop gecommuniceerd en de boodschap op die verschillende rollen moet zijn afgestemd.

5. Kernboodschap

De Gemeente Westland geeft de civil society de ruimte. Daaronder verstaat zij alle burgers die in vrijwillige verbanden initiatieven en activiteiten ondernemen die de sociale samenhang ten goede komen. Voor de mensen die niet in staat zijn om mee te doen aan de samenleving of dreigen uit te vallen, draagt de gemeente zorg voor een sluitend sociaal vangnet.

6. Strategie

In de communicatie over de Wmo worden de doelgroepen geconfronteerd met dezelfde kernboodschap, alleen de manier waarop deze kernboodschap naar de doelgroepen wordt gecommuniceerd is niet hetzelfde. Per doelgroep wordt bekeken op welke manier de kernboodschap overgedragen wordt. Hiervoor is gekozen, omdat iedere doelgroep een verschillende rol binnen de uitvoering van de Wmo heeft. Men moet dus van elkaar weten wie wat doet en waar verantwoordelijk voor is. De grenzen binnen de rolverdeling moeten duidelijk aangegeven worden in de communicatie.

Verder moet aandacht besteed worden aan de communicatie tussen de verschillende afdelingen binnen de gemeente. Er zijn drie afdelingen bijgekomen die een rol hebben in de uitvoering van de Wmo. Dat betekent dat er een goede onderlinge samenhang en afstemming moet zijn, om de rolverdeling duidelijk te maken en de doelstellingen binnen de Wmo te behalen. Verder wordt er zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande communicatiemomenten en -middelen, zoals

overleggen en presentaties. Lijncommunicatie is het belangrijkste instrument om interne communicatie goed te laten verlopen.

7. Communicatiemiddelen

Afhankelijk van de boodschap en de ontvanger kunnen er verschillende instrumenten worden ingezet. Zonder een uitputtende opsomming van mogelijke instrumenten te willen geven volgen hier een paar voorbeelden: de Stip Westland website, een Wmo krant, periodieke informatie rondom Wmo onderwerpen in Westlandse media, campagne gericht op afzonderlijke onderwerpen en of Wmo voorzieningen etc.

8. Organisatie

De inhoud van de communicatie is de verantwoordelijkheid van de afdelingen Maatschappelijke Ontwikkeling en Publiekszaken. Per onderdeel wordt in overleg met de projectleider Wmo en de communicatieadviseur bekeken hoe de communicatie wordt ingevuld. De communicatieadviseur adviseert en ondersteunt de projectleider op het gebied van communicatie. Verder is de communicatieadviseur verantwoordelijk voor de begeleiding en ontwikkeling van de communicatiemiddelen. De afdelingen zijn verantwoordelijk voor het tijdig aanleveren van de inhoud waarover gecommuniceerd moet worden. Wethouder De Goeij is eerste woordvoerder. Perscontacten verlopen via de perswoordvoerder en de communicatieadviseur. De communicatie vanuit de gemeenteraad wordt georganiseerd door de communicatieadviseur van de Griffie.